

Teater som undervisningsform på universitetet

Nadia Glæsner

Institut for Plante og Miljøvidenskab
Københavns Universitet

Abstract

Aktiv deltagelse, fysisk aktivitet, tryghed i læringsrummet og humor er alle elementer der øger indlæring hos studerende på universitetet. Teater indbefatter alle disse elementer, og dette blev testet som undervisningsform på en 7 timers endags case om fosfor binding i jord hos en klasse af 5. semesters miljøvidenskab- og naturforvaltningsstuderende. Udfaldet var at de studerende var meget positive overfor teater som undervisningsform, både i forhold til øget forståelse og interesse for stoffet, samt til at huske stoffet bedre.

Introduktion

Aktiv deltagelse øger indlæringen hos studerende (Prince, 2004). Mange tiltag bliver implementeret i undervisningen for at øge aktiv deltagelse af de studerende. Generelt er det påvist at varierede undervisningsformer, altså hvor flere undervisningsformer bliver kombineret giver den største aktive deltagelse, og dermed øger indlæringen af stoffet for de studerende. Dette forstås ofte som klassisk forelæsning kombineret med små regneøvelser, diskussionsgrupper, o.lign. Som kontrast viser monoton undervisning at ofte resultere i manglende engagement fra de studerendes side.

Manglende aktiv deltagelse fra de studerende kan skyldes forskellige ting, f.eks. dårlig engagement fra underviserens side, manglende forberedelse fra de studerendes side. En væsentlig årsag er at de studerende føler

sig utrygge for at skulle deltage aktivt foran de andre studerende og underviseren. Humor resulterer ofte i en afslappet og tryk situation, som kan medvirke at de studerende der normalt ikke deltager aktivt kommer på banen.

Fysisk aktivitet har vist at øge indlæringen i alle aldre (Bangsbo, 2011). Dette er forklaret ved at fysisk aktivitet har vist at forbedre kognition i forhold til problemløsning, logisk tænkning, rumopfattelse, sproglige færdigheder, arbejdshukommelse, selvpfattelse og opmærksomhed. Derfor kan fysisk aktivitet øge indlæring på universitetet.

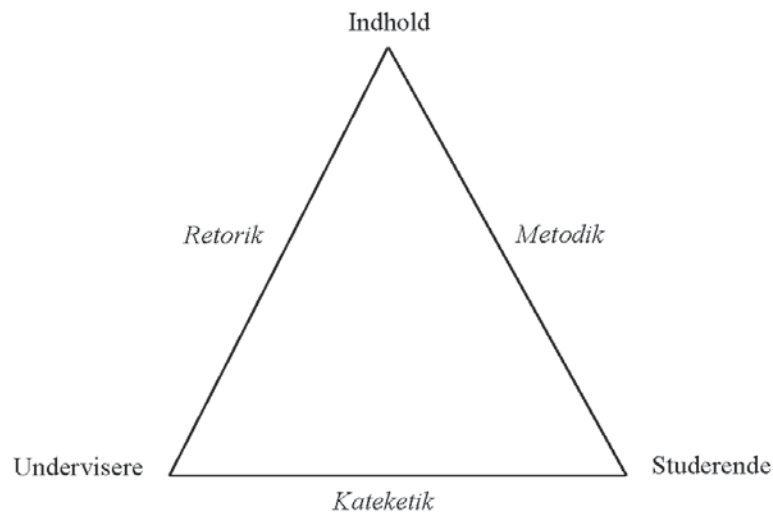
Teater som undervisningsform, hvor de studerende selv spiller med, indbefatter oftest fysisk aktivitet og kræver aktiv deltagelse af de studerende. Denne undervisningsform skulle derfor være ideel for indlæring på universiteterne, men er ikke en ofte anvendt undervisningsform. Derudover er teater sjovt, hvilket kan yderligere være en positiv oplevelse for de studerende, der derved øger deres tryk i situationen samt motivation og oplevelse af læringen. Derfor er min hypotese at teater som undervisningsform kan øge de studerende engagement, interesse, forståelse, samt erindring om stoffet hvis de studerende har det sjovt samtidig med at de lærer. Dette gælder især i forbindelse med andre undervisningsformer, og specielt på lange kursusdage.

Problemformulering

Kan teater som undervisningsform øge indlæring hos universitetsstuderende?

Pædagogisk teori

Med udgangspunkt i den didaktiske trekant indenfor pædagogik, er der tre grundlæggende elementer i en undervisningssituation; undervisere, studerende og indholdet. I kontakten til de studerende (kateketik) er det vigtigt at skabe et forhold der bygger på respekt og tryk. Underviserens formidling af indholdet (retorik) skal lægge grobund for forståelse (metodik) hos de studerende. Og de studerende skal kunne anvende den viden som underviseren har formidlet.

Figur 32.1: Den didaktiske trekant.

Jeg ville afprøve teater som metodik for indlæring, hvor de studerende skulle skuespille et stykke på baggrund af den viden jeg havde forelæst omkring fosfor binding i jord. Og det var derfor en øvelse i at anvende den viden de havde opnået gennem forelæsningen for at øge indlæringen. Ideen med at det samtidig var meningen at det skulle være sjovt, skulle gerne motivere de studerende til at sætte sig ind i stoffet og reflektere over det. Dette skulle også efter hensigten skabe den trygge kontakt mellem underviser og studerende, samt studerende imellem, for at de studerende ville have mod til at reflektere og arbejde med indholdet ved at anvende det på en ny måde.

Et EU studie omkring effekter af undervisningsteater og drama på studerendes indlæring viste at inkorporering af teaterundervisning hæver den generelle kvalitet af uddannelser på alle uddannelsesniveauer (DICE Consortium, 2010). Jeg har kun kunnet finde studier om at anvende teater i undervisningen der skildrer elever i folkeskolen eller gymnasium, og ikke studier med universitetsstuderende. Dog vil jeg mene at det er de samme mekanismer der aktiveres ved alle læringsniveauer, jf. den didaktiske trekant. Anvendelse af drama i naturvidenskabsundervisning i folkeskolen har vist at læringsprocessen bliver aktiveret ved at en elev selv er en aktiv rolle i elevens læring (McGregor et al. 2014). Desuden aktiverer drama en kreativ, kritisk og refleksiv tænkning, samtidig med at drama tilbyder muligheder for at udveksle meninger og ideer med de andre elever (McGregor, Anderson, Baskerville og Gain, 2014).

Teater som undervisningsmetode kræver en grundig teoretisk gennemgang af stoffet inden teateret bliver introduceret. De studerende skal kende teorien bag inden, og skal videregive deres viden og forståelse af stoffet gennem teater til de andre studerende ved at skuespille stoffet. Det kræver at de studerende virkelig forstår det de laver. Forståelsen øges når man selv skal give viden videre, og det er netop det de studerende skal ved at skuespille et teaterstykke om et fagligt emne for sine medstuderende. Teater fremkalder en situation hvor der rejses spørgsmål, dermed kan åbnes for flere synsvinkler, forskellige tankegange eller modsatte holdninger og adfærd. Ideen var at alle skal lave teater om det samme emne, så de bedre kan forholde sig til de andres teater, da en hypotese er at de i vid udstrækning kun vil lære det emne de selv arbejder med.

Fremgangsmåde

Jeg undersøgte teater som undervisningsform i en 7-timers endags case om fosfor i Temaet i Natur, Miljø og Samfund for 5. semester studerende. Inden udførelsen af at anvende teater med de studerende, afprøvede jeg teaterstykket på mine kollegaer.

Den 7-timers endags case havde jeg opdelt således: 2 timer forelæsning; 1 time regneøvelser; 1 time frokost; 1 time teater (0,5 time forberedelse; 10 min fremvisning (2 grupper)); 2 timer gruppearbejde og diskussion.

I teaterstykket skulle de studerende spille et scenarie hvordan fosfor binding i jord afhænger af pH ændringer. I forelæsningen om morgenen havde jeg givet teorien om fosfor i jord, så teaterstykket skulle virke som en forståelse af det materiale de havde fået gennemgået.

Evaluering af idé

Effekten af at bruge teater som undervisningsform blev evalueret mundtligt samt ved at uddele et evalueringsskema på dagen efter at de havde udført teater. Udfra dette kunne ses om det umiddelbart havde været en succes at benytte teater. Evalueringsskemaet og de studerendes besvarelser findes som Bilag A.

Resultater

Efter at have afprøvet teaterstykket med mine kollegaer, lærte jeg at mine kollegaer syntes det var sjovt og lærerigt. De foreslog at jeg lavede 2 teaterstykker, det oprindelige og et follow-up stykke, idet at de var lidt usikre i starten men havde lyst til mere efter at de havde fremvist stykket for de andre kollegaer.

På selve undervisningsdagen gav både mundtlig og skriftlig evaluering i form af evalueringsskemaerne på dagen positive respons. De studerende syntes både det var sjovt, læringsrigt, og en god idé at lave noget anderledes i kombination med mere traditionelle undervisningsformer. De studerende var meget mere engagerede end mine kollegaer. De var meget kreative, og meget spørgelystne under forberedelsen. Det fik dem til at reflektere over nogle af problemstillingerne som de ellers ikke havde gjort ved at arbejde med indholdet på mere traditionel vis.

Diskussion

I et interview med en studerende jeg gennemførte inden teaterundervisningen gav mig indtrykket af at teater som undervisningsform ville blive modtaget af de studerende som "fjøllet" og useriøst. Jeg valgte dog at prøve det af alligevel, og det viste sig at de studerende tog rigtig godt imod det og endda 78% af de studerende svarede i evalueringsskemaet efterfølgende deres teaterforestilling at de var enige i at de ville have mere af denne aktivitet i andre fag.

Jeg har indset at mange studerende ikke er aktive i undervisningen da de er bange for at dumme sig foran deres medstuderende og underviseren. Dette bliver der ikke sat meget fokus på i den daglige undervisning efter min overbevisning. Leg og uhøjtidelighed er begge med til at nedbryde den mur af utryghed mellem mennesker (både mellem studerende og underviser og studerende imellem), og derved ser jeg disse elementer som centrale i undervisningsbilledet. De studerende syntes generelt at teater som undervisningsform var sjovt, og at det øgede deres forståelse samt refleksion over stoffet. En studerende skrev i evalueringsskemaet at vedkommende normalt ikke var til teateraktiviteter og lignende, men at denne aktivitet havde været sjov og at vedkommende troede at aktiviteten vil få ham/hende til at huske stoffet bedre. Jeg mener at der generelt er for lidt humor i hverdagen og at humor netop kan bruges til at nedbryde mure. Men det skal benyttes sådan

at underviseren lægger op til at de studerende selv skaber det sjove. Teaterstykket skal udformes på en måde så ingen tvinges til noget de ikke har lyst til; f.eks. ved at inkorporere passive roller eller flere af den samme rolle så der er en følelse af opbakning fra andre studerende. Jeg vil helt klart prøve at inkludere aktiviteter der benytter humor mere i undervisningen.

På længere sigt, da teater kan skabe en afslappet situation hvor de studerende er aktive i timerne foran andre, kan teater medvirke til at de studerende opnår større selvtillid og efterfølgende tør at deltage mere aktivt i andre undervisningssituationer.

Udarbejdelse af et teaterstykke kræver en del forberedelse fra underviserens side, og de studerende kan jo kun spille en meget lille del af pensum for at det giver mening. Så man kunne argumentere for at det giver en negativ cost-benefit analyse i form af hvor meget forberedelse det kræver af underviseren i forhold til hvor meget de studerende indlærer. Men det kræver altid meget forberedelse før en undervisningstime, og hvis udkommet af teaterstykket er at de studerende får lært stoffet endnu bedre, samt at det vækker en større interesse for faget, mener jeg at det er stærkt velargumenteret at bruge teater som undervisningsmetode.

Konklusion

Teater som undervisningsform var en positiv oplevelse som jeg helt sikkert vil benytte igen. De studerende var meget positive omkring det, og det er en ideel måde at dykke ned i et emne hvor de studerende kan reflektere ekstra meget over en lille (vigtig) del af pensum. Specielt fungerer det godt som led i en lang undervisningsdag med den fysiske aktivitet og den legende tilgang til læring.

Referencer

- Bangsbo, J. (2011). Fysisk aktivitet og læring – en konsensuskonference. København: Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning. Hentet fra http://www.sundskolenettet.dk/wp-content/uploads/2015/02/Rapport_fra_konsensuskonferencen.pdf
- DICE Consortium. (2010). The DICE has been cast. A DICE resource – Research findings and recommendations on educational theatre and drama. Budapest, Hungary. Hentet fra <http://www.dramanetwork.eu/>

- McGregor, D., Anderson, D., Baskerville, D. & Gain, P. (2014). How does drama support learning about the nature of science: contrasting narratives from the UK and NZ. I C. P. Constantinou, N. Papadouris & A. Hadjigeorgiou (Red.), *Nature of science: history, philosophy and sociology of science* (s. 22–33). Proceedings of the ESERA 2013 Conference: Science education research for evidence-based teaching and coherence in learning: Part 6. European Science Education Research Association.
- Prince, M. (2004). Does active learning work? a review of the research. *Journal of engineering education*, 93(3), 223–231.

A Evaluering af teater aktivitet på P case i Tema: Natur, Miljø og Samfund

Min baggrund er **4** miljøvidenskab **2** naturforvaltning **3** andet
9 besvarelser, 12 deltagende på teater.

Sæt kryds efter hvor enig du er i udsagnene:

	1 Meget uenig	2 Uenig	3 Hverken enig eller uenig	4 Enig	5 Meget enig	0 Ved ikke	Gennemsnit score	% enighed
Aktiviteten var sjov				5	4		4.44	89
Aktiviteten var udfordrende		2	2	5			3.33	67
Aktiviteten var relevant			1	7	1		4.0	80
Aktiviteten hjalp til at øge min forståelse af stoffet			1	5	3		4.22	84
Aktiviteten fik mig til at reflektere over stoffet			1	5	3		4.22	84
Aktiviteten øgede min interesse for stoffet			5	2	2		3.66	73
Aktiviteten gav mig mod til at deltage mere aktivt i undervisningen			5	4			3.44	69
Jeg tror at aktiviteten vil få mig til at huske P, Jordkemi bedre		1	2	3	3		3.88	78
Jeg vil gerne have mere af denne aktivitet i andre fag			3	3	2	1	3.88	78

Figur 32.2

Uddybende udtalelser eller forslag til aktiviteten:

Godt med aktivitet sent på dagen, hvor man er træt i hovedet. Godt at kom-

me op at stå. Friskt pust
Normalt absolut ikke fan af teaterstykke eller lign. Men det var helt ok.
Man kunne i princippet udvide med mange forskellige scenarier
Det var et friskt pust, så man lige vågnede igen
God fysisk aktivering, men ikke stort/enormt fagligt udbytte.
Generelt er formidling godt for at øge forståelsen.

All contributions to this volume can be found at:

[http://www.ind.ku.dk/publikationer/up_projekter/
improving-university-science-teaching-and-learning---
pedagogical-projects-2017---volume-9-no.-1-2/](http://www.ind.ku.dk/publikationer/up_projekter/improving-university-science-teaching-and-learning---pedagogical-projects-2017---volume-9-no.-1-2/)